

Universitatea din București
Facultatea de Limbi și Literaturi Străine
Școala Doctorală “Limbi și Identități Culturale”

TEZĂ DE ABILITARE

The syntax of nominal constellations
Expressions of quantity, quality, adnominal datives and nominal coordination

Sintaxa constelațiilor nominale
Expresii ale cantității, calității, dativele adnominale și coordonarea

Domeniul: Filologie

Conf. univ. dr. Mihaela Tănase-Dogaru
Facultatea de Limbi și Literaturi Străine
Departamentul de Limba Engleză

București, 2019

CONTENTS

Rezumat	1
Abstract	3
Chapter 1 Professional, scientific and academic achievements	5
1. Introduction	5
2. A brief overview of “The Category of Number” (2007)	
Major findings	5
2.1. Argumenthood	5
2.2. Classifiers	5
2.3. Bare nouns	6
3. Major lines of research after 2007	6
3.1. Introduction	6
4. Partitivity	7
4.1. (Pseudo)-partitivity and classifiers of quantity and quality	7
4.1.1. Partitivity and pseudopartitivity crosslinguistically	8
4.1.2. Delimiting pseudopartitives from standard partitives.	
The partitive constraint	9
4.1.3. N1 in (Pseudo)partitive constructions	
and its classifier-like behavior	11
4.1.4. Characteristic features of (pseudo)partitives	12
4.1.4.1. Agreement phenomena	12
4.1.4.2. Selection phenomena	13
4.1.4.3. Modification phenomena	14
4.1.5. The syntactic structure of (pseudo)partitives	15
4.1.6. Partitive ‘de’ and genitive ‘de’	
A case study: <i>de</i> as a (pseudo)partitive preposition	17
4.1.7. Classifiers of quality and quantity	19
4.1.8. The demonstrative partitive.	
Violations of the uniqueness constraint	21
4.1.9. Conclusions	25
4.2. The acquisition path of pseudo-partitives in Romanian	26
4.2.1. Previous studies	27
4.2.2. <i>Mult</i> ‘much’ and <i>puțin</i> ‘little’ + deN in Romanian	28
4.2.3. <i>de</i> ‘of’ vs. <i>cu</i> ‘with’	30

4.2.4. Conclusions	31
4.3. The evolution of Romanian and English partitives and pseudo-partitives	31
4.3.1. The Old Romanian corpus	32
4.3.2. Analysis	36
4.3.3. Conclusions	37
5. The syntax of cardinal-noun constructions	37
5.1. Two types of syntactic structure for cardinal-noun sequences	37
5.1.1. Spec-head and head-complement	37
5.1.2. Lower cardinals and ‘metalinguistic’ nouns	42
5.1.3. Cardinals and the genitive	43
5.2. Degrees of nouniness of cardinals	44
5.3. The Romanian genitive of quantification	45
5.4. Conclusions	50
6. The syntax of binominal qualitative constructions	50
6.1. Single-DP Qualitative Constructions and Double-DP Qualitative Constructions	50
6.1.1. Diagnostic tests	54
6.1.2. Presuppositionality and definiteness agreement	55
6.1.3. Properties of qualitatives: ‘High degree’ quantification	57
6.1.4. Agreement and selection	58
6.1.5. The syntactic structure of qualitatives	59
6.1.6. Conclusions	61
6.2. Agreement patterns and mismatches within qualitative constructions	62
6.3. Qualitative constructions in Old Romanian	66
6.3.1. Double-definites (DDPQs) in Old Romanian	68
6.3.2. Single-definites (SDPQs)	71
6.3.3. Conclusions	72
7. Chapter conclusions	73
 Chapter 2 Planning the evolution of my academic career. Further research	
1. Introduction	76
2. Coordination	76
2.1. Introduction	76

2.2. On the insufficiency of the standard tree-representation formalism	77
2.3. Grafts – metaphor and terminology	78
2.4. Nominal Coordination	78
2.4.1. I now pronounce you [man and wife]	79
2.5. More on the representation of coordination	80
2.6. Conclusions and further research	82
3. The dative	82
3.1. Adnominal datives	82
3.1.1. The corpus	83
3.1.2. Analysis	86
3.1.3. Conclusions and further research	90
3.2. Ethical datives	91
3.3. Tentative analysis and further research	95
4. Polarity items	99
4.1. ‘Internal’ decât	100
4.2. ‘External’ decât	101
4.3. Topicalized decât-DPs/AdvPs	101
4.4. Conclusions and further research	104
5. Chapter conclusions	104
References	107

Rezumat

Teza de abilitare prezintă cele mai importante realizări profesionale, științifice și academice de după susținerea tezei mele de doctorat în 2007, fiind structurată în două mari capitole, introduse de rezumat și urmate de concluzii generale. Primul capitol prezintă domeniile de cercetare și temele specifice la care am lucrat din 2007 - în anii petrecuți în elaborarea raportului final de cercetare post-doctorală și după terminarea studiilor post-doctorale - în timp ce cel de-al doilea capitol prezintă domeniile de cercetare asupra cărora m-am aplecat recent și pe care aș dori să le aprofundez în cariera mea academică. Domeniile mele de interes au fost: partitivitatea, pseudo-partitivitatea, numărabilitatea, definitudinea, expresii ale cantității și calității, numeralele cardinale simple și complexe, reprezentări sintactice bi- și multidimensionale.

Primul domeniu major de cercetare prezentat în Capitolul 1 este reprezentat de sintaxa și interpretarea construcțiilor partitive și pseudo-partitive. Am investigat trei sub-domenii: (pseudo)-partitivitatea și clasificatorii de cantitate și calitate, achiziția partitivității și istoria construcțiilor (pseudo)partitive în limbile română și engleză. Analiza a arătat că ordinea N1 de N2 este nederivată iar motivul apariției prepoziției *de* este acordarea cazului genitiv abstract. Am mai arătat că există două construcții partitive cu *de* în limba română modernă care nu respectă principiul unicității: partitivul posesiv (Cornilescu 2006) și partitivul demonstrativ. În ceea ce privește achiziția construcțiilor pseudo-partitive în limba română, am arătat că *mult* și *puțin* sunt folosite ca pseudopartitive de către copilul român. În al doilea rând, copilul român ezită între o interpretare referențială și una cuantificațională a N1, ezitare reflectată în alegerea a două prepoziții: *cu* și *de*. În ceea ce privește istoria construcțiilor (pseudo)partitive, analiza corpusului a relevat prezența a două structuri în româna veche: structura cu două grupuri ale determinantului și structura cu un grup al determinantului. În timp ce româna veche lega cele două grupuri ale determinantului cu prepoziția partitivă *de*, româna modernă leagă cele două grupuri cu prepozițiile partitive *din* și *dintre*. Structura cu un singur grup al determinantului și prepoziția partitivă *de* se regăsește în româna modernă în doar două construcții: partitivul posesiv, identificat în Cornilescu 2006 și partitivul demonstrativ, identificat în Tănase-Dogaru (2018).

Al doilea domeniu major de cercetare este reprezentat de analiza numeralelor cardinale. Au fost investigate trei sub-domenii: sintaxa secvențelor cardinal-substantiv, grade de substantivitate a cardinalelor, și genitivul de cuantificare din limba română. Am arătat că numerele cardinale din limba română intră în două structuri sintactice, în funcție de caracterul lor nominal sau adjectival. Cardinalele adjectivale (1-19, în română) au structura specificator-centru, iar cardinalele nominale au structura centru-complement, principalul factor în alegere avându-l morfologia de număr prezentă în structura cardinalului în combinație cu acordarea de caz. În română, construcția prepozițională cu numerele peste 19 reprezintă realizarea cazului genitiv abstract, astfel încât construcțiile cu numere cardinale reprezintă un sub-tip al construcțiilor partitive. Sintaxa cardinalelor este o problemă de grade de *substantivitate*, în sensul că numerele cu valori mici au comportament adjectival, numerele cu valori mari au comportament nominal iar cardinalele cu valori foarte mari au comportament semi-lexical. Num(eral) + de NP în limba română este echivalentul genitivul de cuantificare din limbile slave, singura diferență fiind faptul că, în română, genitivul de cuantificare este prepozițional iar în limbile slave, genitivul este inflexionar.

Al treilea domeniu major de cercetare este reprezentat de analiza construcțiilor binominale calitative. Au fost investigate trei sub-domenii: sintaxa construcțiilor binominale calitative, acordul în construcțiile calitative și construcțiile calitative în limba română veche. Un rezultat important al analizei este identificarea și analiza construcțiilor calitative cu două grupuri ale determinantului drept construcție cuantificațională de periferie, care verifică trăsături P în D exterior. Clasificarea construcțiilor binominale în două sub-tipuri (Single-DP și Double-DP) și analiza diferențelor sintactice și semantice dintre cele două a demonstrat că Double-DP este o construcție presupozitională și permite adjective exclusiv prenominal. Analiza categoriei acordului în construcțiile calitative a arătat că există un număr finit de modele de acord în limba română și a contrazis afirmația din literatura de specialitate, conform căreia determinantul de pe al doilea substantiv trebuie să fie nul. Prezentarea și analiza unui corpus de construcții binominale din limba română veche a arătat că distincția dublu-definit vs unic-definit din limba română modernă există și în româna veche.

Capitolul 2 propune trei domenii de cercetare pentru o analiză ulterioară: coordonarea, dativul adnominal și etic și elemente de polaritate. Până în prezent, am

aplicat în domeniul coordonării nominale noțiunile de ‘behindance’ și ‘grafting’. În prezent, lucrez la o clasificare a structurilor coordonate în limbile engleză și română și urmează să izolez și să analizez construcțiile de tip Right-Node-Raising. Cercetarea ulterioară se va concentra pe următoarele sub-domenii: Right-Node-Raising, gapping, și probleme legate de linearizare.

Cercetarea legată de dativul adnominal și cel etic a apărut din lecturile legate de nominalizări evenimențiale și de agent. Investigarea unui corpus de dativ adnominal din limba română veche a arătat că regentul unui dativ adnominal este fie o nominalizare de agent sau un substantiv relațional, ceea ce mă îndrumă către cercetarea substantivelor tematice. Intenționez să cercetez pe mai departe domeniul nominalizărilor evenimențiale și de agent în limbile română și engleză ca pregătire pentru plonjonul în marele domeniu al cazului și acordării de caz, cu aplicații pe cazurile genitiv și dativ.

Interesul pentru elementele de polaritate a pornit de observarea folosirii masive a elementului de polaritate negativă ‘decât’ în contexte afirmative contexts, unde tinde să înlocuiască elementele de polaritate afirmativă ‘doar’ și ‘numai’. până în prezent, am identificat și clasificat trei tipuri de structuri sintactice care conțin ‘decât’ în contexte afirmative: ‘decât intern’, ‘decât extern’, și ‘decât-DP/AdvP topicalizat’. Ipoteza de la care plec în cercetare este următoarea: ‘decât’ continuă să fie un element de polaritate negativă dar contextele aparent afirmative care îl conțin șterg negația la PF. Cu alte cuvinte, reprezentarea semantică a structurii cu ‘decât’ conține o negație semantică dar absentă la PF.